ei mattetud tedda mahha sissе õnnistud ma sissе, kui teña surri, ja mis need muud sured asjad seal kõik weel ollid. Iggal ühhel olli käsk, sedda waest wälja lükkata oña ellupaiga pealt, tedda tappa, teña warra ja asja pärrida. Se mõjjus, ja weel tõutati pealegi taewa riki ja asset Juñala jures sellele, kes ühte nisuggust tappis. Olli se nedetud üks keiser ehk kuningas, siis olli kõigil allamatel kange käsk, tedda silma pilk mahha jätta, teña wastu akkata, tedda tappa. Kui se käsk kohhe ei awitanud siis panti ka kõik se ma needmisse alla; se awitas. Kes tahtis teise pärrast ukkatusse sissе sada põrgus, kuhho papst paisas; parrem olli ommetegi teist tappa. Täña päwil, kos Luther inimeste ingedelle walgust on saatnud, neid põrgo piñedussest peästes, naerab igga mõistlik inimeñe selle kõige komedi ülle ja teab, et teise needmiñe ehk kajjestamiñe kõik tühhi on; agga sel korral wärriseti ja täideti kartussega sõña. Kui Luther nüüd oñas linnas sure wäe ja jõuga õppetas, ja taewast teña sõña kaswada ja kossuda laskis, siis tulli üks papst troni peale, kes wäga suurt ohwi piddas, kes ehhitas ja prassis ja selle tarwis paljo rahha prukis. Teña riik eñam ei jõudnud teñale sedda rahha wälja anda ja mõtteldi siis ühhe teise wisi peale, kuida tedda kokko sada. Sädeti siis mugid iggale pole wälja kastitega patto andeksandmisse tseddelissi müima, sest jo ammugi olli õppetud, et papst iggaühhele pattud andeks anda ja kinnitata wõib. Nüüd tulli üks muuk, niñega Tetsel, oña kastitega ka

sinna linna, kos Luther õppetas, lõi seal ühte suurt risti turro peale ülles ühhe altari sarnase laua kõrwa ja akkas seal oña kaupa wälja pajjatama. Seal olli siis kõikisuggusid kauni asjakesi sada, tseddelisi warrastamisse, tseddelisi walletamisse, tseddelisi rõwimisse, tseddelisi igga mu asja tarwis. Ja Tetsel, waña ea lustiliñe küllamees, üüdis jures ostjattele, kes ümber ringi lada wisil koos seisid wahtides, sest kes ei tahtnud mitte õntsaks sada: kui se rahha kasti kõllab, ingeke sul põrgust willab; ostke ingekesed, ostke, pühha issa jaggab teile suurt armo, kütke Juñalat, pühhal issal on pik meel ja suur nõu, suur wõimus, ta wõib andeks anda ka, kui kegi pühha neitsi endagi kallale olleks tükkinud. Pühha issa au on suur; waatke ingekesed siin on arm. Nõnda õppetas Tetsel. Kui nüüd Luther sedda äbbematta luggo isse oña silmi ees näggi, siis tõusis teña meel pahhandusse sees, ja eñam ei jõudnud teña kannatata, mis kannatamisse wäärt ei olnud. Sel 31 Oktobri ku päwal 1517, kelleст päwast ja ajjast sanik sedda Lutherusse usso ülleswõtmist ürgatasse, lõi teña 95 peatükki kerriko ukse külge, kos teña õppetab, et üks iñimeñe teisele teña patto andeks anda ei wõi, kui se isse tedda oñas süddames ei kahhetse, tedda mahha ei jätta, ja et papstil koggoniste sedda melewalda ei olle, mis teña endale pettusse ja kawwalusse läbbi kätte kiskunud on. Pühhas kirjas ei seisa selleст ühte ainust sõña; kost teña sedda on wõtnud? Kui ellus tulli jooksid need sõñad läbbi kõige se Saksa ma, jo pari näddala pär-

*